

Viastr, -leston

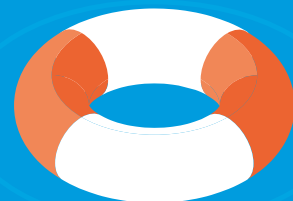

3*16

JO NESBØ
MONGOLSKO
JANA VOJNÁROVÁ
DAWSON CITY

U nás máte odtah vozu domů z celé EU

Allianz autopojištění

S vámi od A do Z

Allianz

na začátek

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Dostala se mi do ruky pozoruhodná kniha Bruce Liptona Biologie víry. Podle mě se jedná o průlomovou knížku. Jde o průlom v pohledu na podstatu života, průlom v pohledu na medicínu. Průlom v pohledu na to, jak funguje buňka v lidském těle. Oficiální věda a medicína jsou založeny na vědeckém materialismu a vychází z toho, že buňka je řízena geny, DNA. Jsme skutečně obětmi svých genů zděděných po předcích? V téhle knížce se boří léta papouškované mýty. V medicíně vám řeknou – máte rakovinu, což je dané chybou DNA, a tím pádem jste odsouzený k smrti nebo k tomu, že vás budeme „lčít“ drastickými, jedovatými chemoterapiemi, ozařováním a operacemi. Problém je v tom, že sice tímto bombardováním zahubíte nemocné buňky, ale zároveň zdevastujete celý imunitní systém. A bohužel, nikdy nezhubíte nemocné buňky úplně všechny. Stačí, aby jich v těle zůstalo jen několik, a ony se díky zničené imunitě znovu rozmnoží a dojde k recidivě. Oficiální medicína to řeší tak, že opět nasadí chemoterapii a dělá to tak dlouho, dokud...

Přežijete-li, je to především Vaší nezloznnou chutí žít, která je rozhodující pro znovunastartování Vaší imunity, a ne těmi jedovatými koktejly, kterými Vás oficiální medicína „lčila“.

Bruce Lipton ve své knize vysvětluje, jak skutečně funguje buňka. Podle něj buňka není řízena jádrem, ve kterém jsou uloženy geny čili programy. Ty se zapínají a modifikují podle toho, jaké informace jim dá obal buňky, buněčná membrána. A tento skutečný mozek buňky řídí její přežití, růst či přizpůsobení podle toho, v jakém prostředí se nachází. Chcete-li si to představit, uvědomte si, jak jsou bakterie stále více odolné proti antibiotikům. Buňka nejvíce reaguje na energii zvenci. Naše těla jsou nekonečně inteligentnější než nejdokonalejší lidské vynálezy a léky, jejichž nejvýznamnější funkcí je potlačení příznaků nemoci.

Je tedy klíčové, jaká máme hluboká přesvědčení, názory a emoce, v jakém prostředí žijeme, jakým jedům jsme vystaveni, jakou potravu jíme. Denně se například milióny lidí dobrovolně devastují katastrofickými, negativními zprávami z médií, které pak považují za realitu života. Živí se potravou plnou éček, barviv, hormonů a žijí v obrovském stresu a spěchu. V jakém prostředí asi jejich buňky žijou? Když si člověk naopak vybere kvalitní stravu a rozhodne se, že jeho život bude pozitivní, že bude zdravý, tak také s největší pravděpodobností bude.

Své životy máme ve svých rukou, máme nekonečně víc schopností, než si sami myslíme. Je však potřeba si to uvědomit a vybrat si.

Držte se!

vlastní cestou 3¹⁶

červenec – srpen – září

editor
Boris Dočekal
redakce
Stanislav Bernard
Zdeněk Mikulášek
Markéta Navrátilová
design
Štěpán Malovec
jazyková poradkyně
Věra Bláhová
tisk
Indigoprint, s. r. o.
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s.

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

reprodukce na obálce > **Jana Vojnárová**

obsah

04 — Musel jsem nasadit plán B rozhovor se spisovatelem a hudebníkem Jø Nesbem	28 — Podlázání cenou je lumpárna rozhovor s Otakarem Klepárníkem
10 — Adamova žena povídka Marka Šindelky	31 — Přes tradice nejede vlak fejeton Bedřicha Solanského
14 — Z pivovaru novinky a informace	32 — Bernard Fest 2016
16 — Jana Vojnárová lahůdka ze světa umění	34 — Stříbrné město Banská Štiavnica reportáž
20 — Stepi, jurty, koně... fotoreportáž	38 — Karlštejn u Svatky Vysočina a okolí
26 — Potlach Dawson City komiks	

www.bernard.cz www.facebook.com/bernard.cz

Musel jsem nasadit plán B

řeká spisovatel a hudebník
Jo Nesbø

Když se mi podaří napsat dobrou knihu, tak si říkám, že se stal zázrak.

▼ **Jedeme na Bernard Fest do Humpolce. Víte vůbec, kam jedete?**

Vím pouze, že nás festival oslovil již před třemi lety. První rok jsem si říkal, že asi nevědí, co jsme za kapelu. Zpíváme v norštině, je to hodně norská věc. Nechtěl jsem, aby vystoupení bylo zavádějící pro publikum mimo Norsko. Náš projev je založen na porozumění textu. Poprvé jsem odmítl s tím, že určitě o takový druh kapely za hranicemi Norska nebude zájem. S kapelou cestujeme, ale většinou koncertujeme pro Nory. V Norsku jsme populární. Když se na nás festival obrátil podruhé, opět jsem jim říkal, že si nejsem jistý, že se pro vás hodíme. A když už to bylo potřetí, tak jsem si řekl, že to asi myslí vážně. Tak proč ne? Jdeme do toho a uvidíme, co se stane...

Jak vznikla vaše kapela Di Derre?

Kapelu jsme založili s bratrem. Vyrůstali jsme na západním pobřeží v Molde, ale s ostatními členy kapely jsme potkali v Oslu. Začali jsme hrát jen tak pro zábavu. Náš basák přišel s tím, že bychom měli zhudebnit moje texty. Začali jsme hrát v malém klubu v Oslu, kde basák pracoval. Ze začátku jsme měli jen pár vlastních písniček, a tak jsme hráli cover verze. Pár lidí na nás přišlo. Měli jsme strach, že se lidé nevrátí, a tak jsme změnilí jméno naší kapely každý týden. Když

už jsme hráli dva roky, tak jsme se pomalu zlepšovali. Lidé se na nás ptali, kdy budou Ti chlápci (Di Derre) hrát? A protože jsme neměli jméno, tak se o nás mluvilo jako „o těch tam“. Název kapely Di Derre nám vymysleli naši fanoušci.

Kapela je tedy v Norsku známá víc jak dvacet let?

Ano. Začínali jsme v devadesátých letech. První album jsme vydali v roce 1993. Teprve pak jsem začal psát. Neměli jsme ambice stát se známou kapelou. Koncertů přibývalo. Jeden rok jsme zahráli víc jak sto osmdesát koncertů, což nás skoro položilo. Málem jsem vyhořel... To už jsem víc psal a řekl jsem kapele, že končím a že se budu věnovat psaní knih.

Doufám, že vaše písně nejsou tak temné jako vaše knihy. O čem zpíváte?

O všem, hlavně o lidech a o životě. Hodně o lásce. O lidech z města, kde jsme vyrostli. To městečko je o něco větší než Humpolec, ale ne o moc. Zpívám také hodně o tom, co bylo..., o mládí.

Jaká hudba vás ovlivnila?

Všechno. Hrajeme něco mezi folkem a popem. Hudba, kterou poslouchám, je v mnoha směrech úplně jiná než ta, kterou tvoříme.

Mám rád Neila Younga, Toma Waitse, R.E.M., norské kapely, Beatles, Rolling Stones.

Jak se stalo, že jste hrál s Patti Smith?

Patti Smith patří do generace muzikantů, kterou mám rád. Poslouchám Elvise Costella, Talking Heads a taky Patti Smith. Když Patti Smith koncertovala v Norsku, tak jsme se setkali. Zнала mé romány. Požádal jsem ji o spolupráci na audioknize. Propůjčila svůj hlas detektivce Krev na sněhu a namluvila to skvěle. Udělala úžasný kus práce. Když se do Osla vrátila koncertovat, zeptala se mě, jestli bych s nimi nechtěl vystoupit jako host. Samozřejmě že jsem řekl ano. A tak jsem si s Patti Smith zahrál na festivalu v Oslu. Krásný zážitek.

Jak je to s vaší kapelou v zahraničí?

Za hranicemi Norska o ní nikdo neslyšel. (smích) Takže až teď v Humpolci!

Je pro vás psaní textů písní a psaní knih stejné, nebo jsou to dva odlišné světy?

Myslím, že oboje je pro mě dost podobné. Psaní písní bylo pro mě velkou školou při psaní knih. Mezi těmito uměleckými formami je víc podobností, než si člověk myslí. Při psaní chci být maximálně věrohodný. Chci, aby moje práce byla věrohodná, ať už se jedná o čtenáře, nebo o posluchače.

Kdy jste si uvědomil, že budete spisovatelem? Bylo to v dospívání?

Nevím. V životě vás to vždy někam táhne a mohl jsem být čímkoliv. Když jsem byl teenager, chtěl jsem být fotbalistou. Začalo to určitě četbou. Hodně jsem četl, vyhledával jsem příběhy, knihy. Říkal jsem si, to bych zvládl napsat taky. Dokonce jsem si myslel, že bych to svedl i lépe napsat. Když se mi podaří napsat dobrou knihu, tak si říkám, že se stal zázrak. Už vím, co za tím všechno je. Dlouhou dobu jsem se vnímal víc jako čtenář než jako spisovatel. Ale psaní pro mě bylo hned od začátku zcela přirozený proces. Když jsem psal svou první knihu, měl jsem u toho jen zvláštní pocit. Pociť, že se konečně dostávám někam, kam jsem již dlouho mřil. V mládí mě stále provázely knihy a hudba jako příjemná součást života. Nezačínal jsem psát s cílem mít nakladatele. Byla to čistá potřeba psát, něco vytvářet. I kdybych měl psát jen pro pět lidí z kapely a hrát jen ve zkušebně, tak bych prostě psal. Psaní je proces, který si užívám. Je to velká přidaná hodnota, že mě psaní živí a že někdo má

Di Derre – linka Letiště V. Havla – Humpolec zleva od zadní řady: Torbjorn Økland, Jo Nesbø, Espen Stenhammer, Halvor Holter, Lars Jones a Unni Wilhelmsen

zájem mé knihy číst. Ani hudbu, ani psaní nevnímám jako práci, ale jako tvůrčí proces. Něco, čím se rád zbývám.

Kde tedy nastal ten zlom, který vás k tvorbě přivedl?

Když mi bylo osmnáct let a zlomil jsem si nohu tak, že jsem nemohl pokračovat ve fotbale na profesionální úrovni. Musel jsem nasadit plán B. Do té doby jsem se ničeho neobával. Poprvé jsem si musel vytvořit nějaký plán, stanovit si cíl. Jestliže chcete dosáhnout stanoveného cíle, tak musíte opravdu tvrdě makat. Hloupě jsem si myslel, že talent zmůže všechno. Talent je vám dán od narození. Není to nic k obdivu. Druhá věc je mít schopnost talent odhalit a proměnit ho v hodnotu. Pochopíte, že talent můžete využít jen tehdy, když ho podpoříte tvrdou prací. To byl ten zlom, kdy jsem se změnil. Z kluka, který měl povrchní postoje, nemřil nikam, šel pouze s davem a hledal nejjedno-

dušší řešení, se stal člověk s cílem. Byl jsem talentovaný ve škole, ve sportu a všechno bylo pro mě snadné. Pak se mi najednou ty všechny dveře zavřely. Najednou jsem si uvědomil, že ty dveře budu muset otevřít úplně sám a nebude to jistě lehké. To změnilo můj charakter.

Kde se zrodil váš zájem o příběh?

Původně jsem byl vypravěč, to pochází z rodiny. Všichni jsme milovali příběhy. Oba dva moji bratři byli vypravěči, rodiče taky. Rádi jsme si vyprávěli příběhy. Dobré historky byly vždy ceněné. Každý z nás chtěl přinést tu nejlepší. Je to o umění vyprávět. Příběh nemusí být nutně signifikantní či neuvěřitelný, aby byl dobrý. Na počátku je vždy jednoduchá historka. Když v ní použijete správně vypravěčské schopnosti a talent, tak se ta historka promění v zajímavý příběh. Použijete humor a lásku, přidáte hodnoty, které lidi ocení. Je to zábava a ta zábava se skrývá právě v tom vašem vlastním ztvárnění. Za základním příběhem rozpoznáte

obrovský humánní přesah, je v tom něco jedinečného, osobního, lidského.

Jak studujete nebezpečné kriminální prostředí pro své knihy? Máte nějaké prostředníky?

Vše je kombinace. Oslo není tak nebezpečné město. Ta místa znám. Pohybují se tam volně jako pozorovatel, nikoliv jako aktér. Jsem uvnitř, mluvím s lidmi a pak připojím svou představivost.

Jak získáváte materiál, abyste věrohodně v detailech dokreslil příběh?

Když tedy mluvíme o detailech, tak nejlepší použitelný materiál získáte od lidí. Dnes všechno najdete na internetu, ale ta dobrá vodítka jsou od lidí, když s nimi o tom mluvíte. Oni vám to raději řeknou, než aby to napsali na wikipedii nebo aby to dali na internet. Když najdu tyto detaily, dodám svým knihám život a autenticitu. Lidé rádi s vámi mluví a řeknou vám spoustu detailů. Mnoho věcí také konzultuji s odborníky z různých oblastí.

JO NESBØ
*1960

Vystudoval ekonomiku a finanční analytiku. Jako spisovatel proslul svými detektivními romány. Kromě nich píše i humorné knihy pro děti. Jeho bestsellery s detektivem Harrym Holem byly přeloženy do třiceti pěti jazyků a vyšly ve sto čtyřiceti zemích světa. Je zakladatelem a frontmanem populární norské kapely Di Derre.

Jaká je vaše disciplína při psaní?

Disciplínu k psaní nepotřebuji. Miluji psaní a mohu psát kdekoli. Nemám žádnou rutinu. Když jsem v Oslu, tak půjdu do své oblíbené kavárny, dám si kávu a píšu tam i několik hodin. Teď, když je v létě přes poledne příliš horko na lezení po skalách, tak si to prohodím. Ráno půjdu lézt a po poledni budu psát. Když jedu s kapelou, tak nemám takové pracovní dny. Píšu tehdy, když nemám něco jiného na práci... Někteří spisovatelé se vzbudí a jdou jakoby do práce a píší. Já takto nepracuji. Píšu, když cestuji..., ve vlaku, v autobuse, na letišti, v hotelových pokojích. Někdy píšu doma a stále. Když píšu knihu, půlka mozku je stále v příběhu ponořená. Psát detektivky je jako řídit symfonický orchestr. Musíte najednou myslet na mnoho věcí a všechny vzájemně ladit. A když náhodou to nechám moc dlouho ležet, tak musím začít nanovo... Raději jsem stále stand by, než abych vypnul.

Jak jste spokojený s filmovým pojetím svých knih, například u Lovců hlav?

Snažím se nezasahovat. Kniha vznikla. Kniha už existuje. Zaleží na někom jiném, jak s ní naloží. Příběh se nemění, jen způsob vidění. Nemám strach z filmového zpracování svých knih. Občas se mě lidé ptají, jestli náhodou nebudu zklamaný, když film nebude věrný knize. Ne, já vůbec nejsem zklamaný. Naopak bych si přál, aby film byl jiný z mnoha hledisek než kniha. Když se v Americe rozhodli zrealizovat Sněhuláka trochu jinak, tak mně to nevádí, už to není

můj příběh. Je to příběh někoho jiného. Můj hrdina Harry Hole je v Oslu. A jestli režisér chce udělat z něho ženskou Harry Holovou, která bude pobíhat po New Yorku, tak fajn, mně to nevádí.

Producentka Lovců hlav tvrdí, že jste ani nechtěl, aby série o Harrym Holeovi byla zfilmována.

Film je o dost silnější medium než literatura. Právě jsem pracoval na sérii detektivek s hlavním hrdinou Harry Holem. Nechtěl jsem, aby mi ho toto médium nějak přetvořilo, dalo mu konkrétní tvář. To by ovlivnilo nejen mé čtenáře, ale i mě samotného v dalším vývoji postavy. Ale když mě zavolá Martin Scorsese, tak to možná zvážím... (smích) Vlastně se už tak stalo. Měl Sněhuláka režisrovat, nakonec film produkuje.

Takže se Sněhulák natáčí?

Film už je natočený. Točilo se letos v Oslu. V kinech se Sněhulák objeví příští rok v listopadu.

Píšete všude a taky zasazujete příběhy do různých zemí, nejen do Norska, ale i do Austrálie, Thajska. Teď jedete do Humpolce, můžeme očekávat, že se někde Humpolec nebo Praha promítnou?

Praha byla v jedné epizodě Pentagramu (2003). Byl to jediný román, který jsem zasadil do místa, kde jsem ještě nebyl. Byl jsem šťastný, když jsem se před lety dostal do Prahy a zjistil, že jsem se v popisu města zas tak nemýlil.

Je pravda, že vaše série dětských knih o Doktoru Proktorovi byla inspirována vaší dcerou Selmou?

Moje dcera po mně stále chtěla, ať jí vyprávím příběhy. Byla velmi zvědavá dítě. Byla horší než filmový producent. Zadávala mi veškeré detaily, jaké má mít můj příběh. Byl jsem dodavatelem jejích přání a žádostí. Chtěla velmi specifický příběh, tak jsem napsal velmi zvláštní příběh. Napadlo mě, že to může být kniha pro všechny děti... A tak vznikl Doktor Proktor.

Myslíte, že půjde ve vašich šlápějích?

Už je jí šestnáct let. Někdy píše. Možná ji občas napadne být spisovatelkou, protože se jí zdá, že je to dobrý job... být spisovatelem... (smích) Především ráda čte, zajímá se o příběhy a miluje film. Analyzuje film, příběh, dramaturgickou linii. Často vidí za příběhem tvůrčí proces. Rozumí narativním postupům a naší tradiční vypravěčské linii. Ale to neznamená, že bude spisovatelkou. Možná!

Zajímá se o vaše knihy?

Spíš ji zajímá jiná literatura. Hodně posloucháme hudbu, ale ne tu mojí. Jsem rád, když sáhne po klasické literatuře, ne protože by to byli klasici, ale protože někteří z nich jsou i dobří...(smích)

TAFOTKA.CZ

SLEVA 37%
kód: vlastnifotkou37

www.tafotka.cz

Místo, kde radost není jenom frází!

MAREK ŠINDELKA

Adamova žena

Adam si zvykl na samotou. Zvykl si na pomalé plynutí dnů. V mládí prošel několika náhodnými vztahy, které vždycky rychle ukončil. Už tenkrát v sobě vypěstoval jistý komfort, jistou citovou soběstačnost, na kterou jeho partnerky začaly okamžitě intuitivně útočit. Vyčítaly mu chlad a nedostatek vášně. Ale to nebyl jeho problém. Ve skutečnosti byl velmi citlivý, dovedl věci prožívat hluboce a poctivě. Adam se o své city bál. Uvědomoval si svou zranitelnost, proto k sobě lidi pouštěl jen do určité vzdálenosti, nebo vůbec.

Své partnerky miloval a rozchody jej bolely. Nikdy mu to nikdo nevěřil. Prodělal jediný vážný vztah. A i ten zničil hrozným způsobem. Žil několik let v téměř dokonalé harmonii se ženou, která jej hluboce milovala. Jmenovala se Jana. Měl rád její tichou povahu, její nesmělost. Pamatoval si její úsměvy, vždycky sklopila oči a rukou vrátila pramen vlasů za ucho – jako by se za úsměv styděla, jako by od něj odváděla pozornost. Měl rád to nesmělé gesto a pokaždé, když si na něj vzpomněl, bodlo ho u srdce. Byl připravený požádat Janu o ruku, dokonce zarezervoval zásnubní prsten. Ale pak, jako by se v něm něco zlomilo, jako by si potřeboval ublížit a snad jako by potřeboval ublížit i jí, vztah ukončil.

Dlouhé roky se pak za to trestal. Od té doby se v něm spustil jakýsi obranný mechanismus a s žádnou ženou si nic vážnějšího nezačal.

Žil tiše a klidně, vkusně si zařídil malý byt v novostavbě na periférii města. Pracoval z domova jako účetní pro několik malých firem, občas se sám opil kvalitním vínem a obecně byl pánem svého času. Přátel moc neměl. Od jisté doby pocítil, že si s nimi nemá už co říct. Vzpomínky na minulost jej přestaly zajímat. Čísla bývalých spolužáků ze střední a vysoké školy dávno vymazal, třídní srazy mu připadaly děsivé. Žil v přítomnosti a ve své samotě zakoušel skoro štěstí.

Přesto po čase pocítil, že to tímto způsobem nepůjde navždy. Zemřel mu

otec. Sice se nevidali příliš často, ale byl to poslední opravdu blízký člověk. Vrátil se z jeho pohřbu a několik dní nepracoval. Procházel se parkem u sídliště novostaveb, pozoroval běžce, stoupal na geometricky precizní kopečky, vytvořené v počítačovém programu zahrádním architektem a na centimetry přesně zrealizované v terénu parku. Seděl na balkoně, seděl v obývacím pokoji. Ležel v ložnici. Pořídil si dalekohled a občas za jasných nocí chodil na střechnu novostavby pozorovat hvězdy. Naučil se rozeznat jednotlivá souhvězdí, sledoval planety a pohyby komet. Vzpomínal na tátu.

Pracoval zrovna na inventuře v jisté právní společnosti a neustále mu nesedělo několik položek. Byl z toho unavený a nedokázal přijít na to, kde mohlo dojít k chybě. Pracoval celé noci a přes den nedovedl usnout. Ta chyba mu vyplnila všechno jeho čas. Myslel na ni ráno, když snídal, myslel na ni při procházkách parkem i ve výtahu, kterým nehlučně stoupal k svému bytu. Objevovala se dokonce v nejrůznějších podobách v jeho snech. Nekonečné hodiny trávil v mřížoví tabulek a výkazů, ve všech těch pravých úhlech a křivkách čísel, které všechny něco znamenaly, a hledal mezi nimi tu jedinou prokletou chybu, tu nepřesnost, za jejíž odhalení mu zaplatili – poslali mu na konto několik pravých úhlů, několik křivek. Několik čísel, která vymění za jídlo, oblečení, zaplatí za prostor, ve kterém žije, za výhled na ten strojově přesný park, který mu visí za oknem jako nějaký graf.

A pak si začal psát s tou ženou. Ta konverzace se vynořila zcela nečekaně. Bylo už pozdě večer, ale ještě se úplně neseťmělo. Kolem oken poletovali s pronikavým jekotem ptáci. Najednou se rozsvítil displej telefonu a ozvalo se slabé cinknutí, které oznamovalo, že přišla nová zpráva. Adam seděl u stolu a pracoval, nepřečetl si proto zprávu hned. Netušil, kdo by mu v tuhle hodinu mohl psát, a předpokládal, že to bude něco únavného – nabídka

od operátora, vyúčtování měsíčních služeb, nová práce od klientů... Konečně uložil rozpracovaný soubor, natáhl se po telefonu a zprávu si zběžně přečetl.

„Chybíš mi. Víím, že už nenapíšeš, ale chci, abys to věděl.“

Číslo bylo neznámé. Adam zavrtěl hlavou, telefon odložil a znovu se mechanicky pustil do práce, nerozuměl tomu. Pak se zastavil, opět vzal telefon a prošel všechna čísla bývalých partnerek i všechny myslitelné náhodné kontakty, ale to číslo neznal.

„Jano?“ napsal a chtěl odeslat, ale pak zprávu smazal. Věděl, že Jana má stále stejné číslo. Před pár týdny si volali. Přál jí k narozeninám. Žila šťastně v jakémsi novém vztahu.

Mezitím došla další zpráva: „Omlouvám se, byl to omyl, spletla jsem si číslo.“ Adam seděl za stolem a pročítal dokola ty dvě zprávy. Nakonec jen tak nazdařbůh napsal: „Taky mi chybíš.“

Za oknem radostný pískot těch vlaštovek nebo snad rorýsů, kteří kroužili kolem novostavby, v níž se zatím povedlo prodat sotva polovinu bytů. Adam na chodbách málokdy někoho potkal. Občas za noci postával u kuchyňské linky a poslouchal tlumený nesrozumitelný hovor, který se skrz digestoř nesl odněkud z prvního patra.

Adam vstal, uvažil si kafe a posadil se na balkon. Když dopil, ještě chvíli pozoroval soumrak, ulicí projelo auto, jinak se nedělo nic. Vrátil se do pokoje a lehl si na koberec. Telefon cinkl. Natáhl se po něm a posadil se.

„Vždyť se neznáme.“

Adam napsal: „Možná proto mi chybíš.“

Odpověď dlouho nepřicházela a Adam usoudil, že tím konverzace skončila. Vlastně v to doufal. Nijak jej ta hra nebavila. Vstal a pustil se znovu do práce. Ale nesoustředil se, hned jak pohlédl do všech těch čísel, vzpomněl si na otce. To on miloval matematiku, ne Adam. Kvůli němu ji studoval, přestože k ní

nikdy nepocítil vášeň, jakou k ní cítil on. Vzpomínal na otce. Na ty večery v jeho malém bytě. Všechno tam mělo svou vůni. Stůl byl zavalený papírem. V rohu pokoje stával klavír, otec na něj občas hrával, než se mu začaly třást prsty. Pak už klavír sloužil jen jako odkládiště knih, hrnků a papíru. Adam jej občas za dlouhých mlčenlivých večerů pozoroval – klavír tam stál tiše, rozkročený pod tím podivným nákladem, pod odpadem otcova myšlení. Ještě si pamatoval prach. Zrnka prachu ve vzduchu a pruhy večerního světla na podlaze. Otec seděl ve starém křesle, opěrky vyhlazené do lesku. Prsty nehybně na okraji, veliké klouby a několik tmavých pigmentových skvrn. Otec z toho křesla viděl až někam do hlubin vesmíru. Viděl Mandelbrota, jak pokrývá povrch Země nekonečným, jak mění pobřeží kontinentů, vrcholky řek a koruny stromů ve fraktály, viděl Turinga, jak hloubá nad umístěním skvrn na leopardí kůži, viděl Schrödingera, jak s pravými perlami nacpanými v uších – aby jej nerušil hluk skutečného světa – počítá svou rovnici atomu. Otec viděl do hlubin kosmu, Adam dohlédl na účetnictví.

Seděl za stolem a zíral do všech těch čísel. Do těch pravých úhlů a křivek, které mu připomínaly otce. Nebyl z nich najednou schopný cokoliv vyčíst. Trčely před ním v prostoru, rozjížděly se do stran. Propadal se skrz, do popředí vyvstala jakási podivná struktura, a když znovu pracně zaostřil, byla pryč. Adam si promnul oči a povzdychl si.

Přišla zpráva: „Spíš?“

Adam osvětlený displejem v temné místnosti se poškrábal ve vlasech a napsal: „Jdu se dívat na hvězdy.“

Odeslal, sbalil deku, vzal dalekohled a vyšel na chodbu.

„To je hezký. Napiš mi ještě něco. Nemůžu spát,“ přišlo skoro okamžitě.

Adam došel do nejvyššího patra.

Odemkl dveře na střechnu a vyšel do vlažného nočního vzduchu. Kolem volný prostor, jen tu a tam keře antén a trubky komínů. Nad střechnou se proháněl netopýr. Rozložil deku, nastavil dalekohled, lehl si na deku a chvíli se díval na nebe. Pak se posadil, zamyslel se a napsal: „Myslel jsem na tebe dneska celý den. Vzpomínám, jaké to bylo, když jsme se líbali. Na to, jak se směješ. Jak vždycky uhneš očima a dáš si vlasy za ucho. Ten úsměv mám strašně rád. Nikdy jsem ti to neřekl, ale ta nesmělost na tobě byla nejkrásnější.“

Odeslal, znovu si lehl a pohledem na nebi zakresloval jednotlivá souhvězdí. Cítil se úplně prázdný. Ležel dlouho

bez hnutí, pak se otočil na bok a napsal: „Občas si už nemůžu vzpomenout na tvoji tvář. Pamatuju si vůni, ale třeba oči už začínám zapomínat. Pak se většinou dívám na staré fotky a zbytek dne je mi nanic. Stejně už oba vypadáme jinak. Člověk se hrozně rychle mění. Byly rána, kdy mi přišlo, že ses během spánku strašně změnila. Díval jsem se, jak spíš, a přemýšlel, jestli je ta změna v tobě, nebo ve mně. Napadlo tě to taky někdy?“

Adam hodinu pozoroval noční oblohu, pak sundal dalekohled ze stojanu, uložil jej do plastového pouzdra, složil deku a po schodech sešel zpátky domů. Rozsvítil v kuchyni. Postavil se u digestoře a poslouchal hlasy odněkud z jiných pater. Na chvíli se mu zdálo, že zaslechl smích. Otevřel lednici. Byla poloprázdná,

potraviny byly pečlivě vyskládané v přihrádkách, několik kelímků jogurtu, sýr, máslo, mléko. Zase lednici zavřel. Přišla zpráva. Znělo to nějak nesměle, připadalo Adamovi. Telefon cinkl, zavibroval a tou vibrací se malinko posunul po desce stolu. Adam dlouho stál, než se odhodlal zprávu si přečíst.

„Nemůžu na tebe přestat myslet. Chtěla bych tě mít vedle sebe.“

Adam otevřel kredenc, vzal sklenici a napustil do ní studenou vodu. Zamyšleně pil a poslouchal digestoř. Ale ať se snažil sebevíc, žádné hlasy už nezaslechl. Najednou cítil, jak se v něm rodí jakýsi divný pocit. Jak se v něm otevírá něco neznámého. Vzal telefon a napsal: „Jsi nahá?“

Stál a čekal.

„Skoro,“ přišla odpověď.

Adam se napil ze sklenice a díval se před sebe na stůl. Cítil, jak mu lehce stoupl tep.

„Tak se svlékni úplně,“ napsal. V životě nebyl s žádnou ženou tak rozhodný. Přečetl si po sobě zprávu a zastyděl se. Znělo to jako rozkaz. Stud se okamžitě začal měnit. Adam to u sebe znal. Na povrchu se vždy kontroloval, ale hluboko v něm se děly věci, kterým nerozuměl. I teď náhle přestal rozeznávat směr, kterým se jeho pocity ubíraly. Z počátku pocítil silné vzrušení, pak dostal vztek. Nejdřív na sebe. Pak na tu ženu.

„Jsem nahý,“ přišla zpráva.

Adam stál u linky a cítil, jak mu tluče srdce. Skousl zuby.

„Polož si ruku na krk. Pohlad se,“ napsal. Chvilí zaváhal, než text odeslal. V ten moment už ženu nenáviděl, měl chuť se jí pomstít. I když přesně netušil, za co vlastně. Netušil jak.

„Strašně tě chci,“ napsala.

„Dotkni se rtů. Zavři oči a dotkni se jazyka,“ napsal Adam téměř vztekle. Všiml si, že klouby ruky, ve které drží sklenici, jsou bílé. Postavil sklenici na linku, ale nedovedl ji pustit.

„Cítím tě. Řekni, co mám dělat dál.“

Adam stál u linky a sledoval, jak se mu roztřásla ruka. Ještě nikdy nad sebou takhle neztratil kontrolu. Psal a tělem mu procházela podivná zimnice. Strach smísený s nenávisť. Chvějivý pocit, podivná touha, která se pomalu rozvíjela. Jako nějaký nasládlý květ se dotkla jeho patra. Cítil, jak mu trochu brní líce. Dýchal trhaně.

Najednou si vzpomněl na úsměv, který kdysi zahlédl. Taky patřil Janě. Ale tenkrát v něm neprobouzel něžnost. Bylo to jednou odpoledne. Už si nepamatoval, jak k tomu došlo, ale mluvili o milování. O svých prvních milostných zkušenostech. Jana mu vyprávěla, jak poprvé pocítila vášeň, a když skončila, nějak rozpustila se usmála. Ten úsměv u ní nikdy neviděl. Malinko při něm skousla špičku jazyka mezi zuby. Bylo v tom něco rozpustilého, ale zároveň jakási svévole, jakási krutost k vlastnímu tělu. Cosi na hranici nevědomé dětinské něžnosti a něčeho sprostě vyzývavého. Adam si to v té rychlosti nedovedl vysvětlit. Vůbec mu to k Janě nesedělo, nesedělo to k představě, kterou si o ní vytvořil. Cítil, jak se mu něco sype pod rukama, jak se rozpadá obraz, který v sobě dlouho a pečlivě opatroval. Na vteřinu pocítil rychlý a neznámý odpor, který mu prošel tělem jako elektrický výboj. Ten jazyk skousnutý

v zubech mu na okamžik přišel nesnesitelný. O to nesnesitelnější, že prvotní odpor se okamžitě přetavil v téměř živočišnou touhu.

Najednou se dostal do blízkosti jakési hranice. Hranice, kterou u Jany nikdy dříve nezahlédl, a bylo velmi naivní, že ji přehlížel, že ji nechtěl vidět. Podobné hranice v sobě má jistě každý – Adam ji bezpečně znal u sebe, dobře věděl, kde začíná jeho odvrácená strana. Ta hranice vedla tělem i chováním a tehdy poprvé na ni Jana upozornila a zvýraznila ji. Tím, jak špička jazyka překročila sevření rtů, infikovala celá její ústa něčím nesmírně smyslným. Zároveň bylo vidět i na druhou stranu té hranice, na nečekaně sprostou část jejího chování, na území, kde se dětinskost deformuje a kazí. Touha, která se kolem Jany najednou zkonzentrovala, naprosto přirozeně zahrnula i všechny své iracionální, nízké, špinavé stránky. I to ale Adama, jak si s bolestným pocitem připustil, neskutečně vzrušovalo. Ten den se pomilovali přímo v kuchyni na jídelním stole a několik dnů si pak na těle s úsměvem objevovali modřiny jako důkaz toho zvláštního odpoledne. Adam věděl, že to bylo někdy tenkrát, kdy uzrálo jeho rozhodnutí Janu opustit.

Aby nemyslel, psal. Psal zuřivě, posadil se na dlaždičky v kuchyni. Odesílal jednu zprávu za druhou. Žena odpovídala. Nejdřív nevinně, později čím dál vášnivější. Začala se mu svěřovat s nejtajnějšími sny. Psala o svém těle, o touze, kterou cítí. A on jí stejným způsobem odpovídal. Nikdy nikomu neřekl tak sprosté věci, jaké teď psal jí. A snad nikdy neprožil tak intenzivní, tak intimní blízkost k druhému člověku.

Adam seděl zády opřený o kuchyňskou linku. Měl zakloněnou hlavu, zavřené oči, ztěžka oddechoval. Brnění tváří odeznívalo, ten nasládlý chvějivý pocit se pomalu zavíjel do sebe, mizel. Dýchal pravidelněji, třas rukou ustal. Cítil se najednou těžký. Na chvíli se v něm kdesi ozval nejasný rozlehlý smutek. Mohutný stesk po veškerém životě. Po čase, který byl a který teprve bude. Stesk tak rozsáhlý, že se do něj vešlo naprosto všechno, a stejně to bylo málo, tak obrovský, že za chvíli strávil sám sebe a zmizel stejně rychle, jako se objevil. Přišla zpráva: „Bylo to krásné. Děkuju.“

Adam vydechl. Ztěžka se postavil. Vypil hrnek studeného kafe, převlékl si pracovní triko. Celý malátný usedl k pracovnímu stolu. Otevřel laptop. Před ním všechny ty tabulky a účty. Připadalo mu teď, že tu zatracenou chybu nikdy ne najde. Že už tam někde bude vězet navždy.

Všiml si, že za oknem pomalu svítá. Opřel si čelo do dlaní, palcem a ukazováčkem si promnul čelo. Na kraji očí ucítil kost. Přišla zpráva: „Chci tě poznat. Pojďme se sejít.“

Adam napsal: „Dobře.“

Ale text neodslal. Seděl a přemýšlel tak dlouho, že se venku mezitím definitivně rozednilo. Odložil telefon na okraj stolu. Připadalo mu, jako by přístroj najednou ztěžkl. Nespouštěl z něj oči. Byt se celý rozsvítil, jak do něj dopadly paprsky nového dne.

Marek Šindelka
(1984)

Studoval kulturologii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a scenáristiku na pražské FAMU. Za sbírku Strychnin a jiné básně získal Cenu Jiřího Orteny. Jeho knížka Zůstaňte s námi byla oceněna Magnesíí Literou za prózu.

Výroční ceny České a moravské pivovarnické akademie 2015 obdržel Rodinný pivovar Bernard v kategorii výstavu 300–500 tis. hl. Cenu za celoživotní přínos pro české pivovarnictví získal Stanislav Bernard. Současně byl Rodinný pivovar Bernard zařazen k Sedmeru divů českého pivovarnického světa.

Na degustační soutěži Pivo České republiky získal Bernard tři ocenění. První místo obsadil Bernard světlý ležák s přídavkem pivovarských kvasnic, druhé místo ve své kategorii Bernard černé pivo a na třetím se umístil Bernard Jindřichohradecká jedenáctka.

Při čtvrtěčném dni Bernard festu 2016, který je pořádán především pro obyvatele Humpolce, bylo vytočeno 2 571 piv a tržba za pivo byla 64.275 Kč. Celou tuto částku jsme věnovali Centru denních služeb MEDOU, které poskytuje prostor pro nejrůznější společenské, kulturní, sportovní a pracovní zapojení osob se speciálními potřebami.

Třetí nejobdivovanější firmou České republiky se v anketě Czech Top 100 v kategorii potravinářského a tabákového průmyslu stal Rodinný pivovar Bernard. Žebříček 100 obdivovaných firem ČR se sestavuje na základě hlasování manažerů významných společností, ekonomických a finančních analytiků a zástupců oborových sdružení a svazů a profesních asociací. Současně se stal Bernard nejobdivovanější firmou Kraje Vysočina, a to již po patnácté v řadě.

Stříbrnou medaili na Australian International beer awards získal Bernard Jantarový ležák.

V soutěži Zlatý středník 2015 získal magazín Vlastní cestou dvě ocenění. První místo jako nejlepší firemní periodikum v sektoru retail a FMCG a druhé místo v kategorii B2C, tedy časopisu pro zákazníky. Současně v soutěži Fénix content marketing obhájil magazín Vlastní cestou 1. místo v kategorii B2C časopisy.

lahůdka

Jana Vojnářová

„Ve své práci se věnuji již delší dobu figuře. Výchozí moment pro mé obrazy byl rodinný příběh z druhé světové války, který se mi stal ústředním vodítkem, a skrze něj jsem se nějakým způsobem dostala ke svým osobním a důležitým věcem a zároveň jsem se napojila na širší paměť, komplikovanější děj a výraz. V obrazech ale nejde o jednoznačně definovaný příběh, ve finále jsou to jen volné fragmenty z něho vzaté. Výsledné malby jsou spíše otiskem vzpomínek. Ve své práci považuji jako důležitý zdroj fotografie, které v průběhu práce shromažďuji z knih, časopisů, internetu apod. Vytvářím z nich koláže, které se stávají nezbytnou součástí obrazů a navzájem se ovlivňují.“

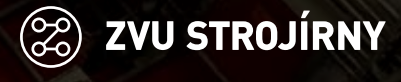
Jana Vojnářová
(1982)

Vystudovala Akademii výtvarných umění v Praze, obor malba. Věnuje se malbě a tvorbě koláží. Vystavovala například v Českém centru v Berlíně, kde obdržela Cenu nadace Leineman, a v pražské Galerii Ferdinanda Baumanna.

J V

PACOVSKÉ STROJÍRNY a **ZVU STROJÍRNY**,
členské společnosti strojírenské divize skupiny
SAFICHEM GROUP, představují silného
hráče v oboru pivovarnictví s dodávkami
od minipivovarů až po průmyslové pivovary
zákazníkům po celém světě.

JURTY

STĚPI

text a foto Petr Josek

fotoreportáž

KONĚ...

MONKOLSKO

Mongolsko zrovna není země, kam se tlačí turisté po tisících, a i já bych si pro dovolenou v Asii spíš vybral něco osvědčeně atraktivního a s mořem. Jenomže mi osud dopřál se do Mongolska vypravit dokonce dvakrát s pražskou zoo, která sem již po několik let vrací klisny koně Převalského do volné přírody ve snaze zachovat tento živočišný druh.

Moc jsem o Mongolsku nevěděl a vlastně o něm moc nevím ani teď. Velká země, úžasná historie, Čingischánem dobytá Evropa i Asie, jurty, koně, stepi, komunistické dědictví po sovětizaci země, kočovný život, ale i nezadržitelný průnik západní civilizace. Ten je nejlíp vidět v Ulánbátaru se spoustou nových moderních věžáků, za kterými se ještě schovávají sídliště sovětského typu, a celé město obklopuje statisíce jurt, ve kterých žijí lidé v souladu s tradicemi země.

Život mimo Ulánbátar je naprosto jiný a máte pocit, že jste se, v dobrém, vrátili o několik století zpátky v čase. Malá města, aspoň ta, kde jsem byl, žijí v klidném rytmu, na ulici potkáte spíše procházející se krávu nebo čuníka, občas někdo projede na staré motorce, ale radši na koni. Největší rumraj je asi v kulečnickových hernách, kde se scházejí místní muži a hrají pool o peníze. Ženy jsou doma nebo v malých krámcích se smíšeným zbožím, kde víceméně najdete vše potřebné. Hory a pastviny jsou rájem pro úžasná stáda krásných malých, ale vytrvalých a rychlých koní.

Vlastně celý můj pobyt v téhle rozlehlé zemi, kde je nebe v noci plné hvězd a Mléčná dráha vypadá, že si na ni můžete sáhnout, byl krásný zážitek, a kdybych měl možnost se tam ještě jednou vrátit, snad by mi ani to moře nechybělo.

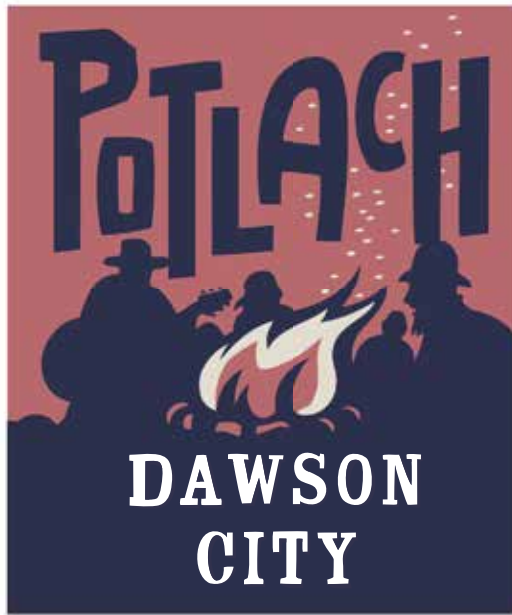
x

MONGOLSKO

NĚKDO ŘEKNE LÉTO.

U NÁS JE NĚKDY TAK PRUDKÉ A HORKÉ, ŽE JE TO K NESNESENÍ.

Dnes vaříš ty, Blacku.

Ať uvaří Ema.

Hlavně není co vařit.

A NAVÍC NÁS BEROU ÚTOKEM KOMÁŘI. TAKOVÉ LÉTO SE DÁ PŘEŽÍT JEDINĚ V POSTELI. A TAK SE TU VÁLÍME A TĚŠÍME SE NA ZIMU.

Kdo to otravuje?

NÁVŠTĚVY NIKDY NEVĚŠTÍ NIC DOBRÉHO.

Pan Eskymo? My přijeli na potlach.

Na co?

Já jsem Pučeji. Četli jsme všechny vaše knihy.

My jsme trampové z osady Yukon na Berounce.

Mně říkájí Sedmikráska. Můžeme u vás bydlet?

Já jsem Eskymo, a říkám vám nikdy.

Počkej... Máte prachy?

Trochu jo.

Tak skočte pro něco k jídlu. A vezte kořalku.

CO JE POTLACH NEVÍME ANI JÁ, ANI EMA A NATOŽ BLACK. CO JE HLAD A ŽÍZEN, TO ALE VÍME VŠICHNI DOBRĚ.

Přesně takhle jsem si to představoval! Mnohem lepší než Berounka.

Sedmikráska je sice krásná asi jako vytahaná vydra, ale podle mě dělá všechno. Co myslíš?

Nevím.

Zjistím.

Chlapci z Rikatáda, ženou svoje stáda k mexické hranici ...

Ta jak picli Ferdinanda v Sarajevu?

Válka dávno skončila.

Ale ne, ta druhá... Ale teď jsou u moci komunisti.

Kdo?

No komunisti. Tak jsme utekli sem. Postavíme si chajdu. A budem dělat potlachy.

JEŽÍŠI KRISTE, ZA CO MĚ TRESTÁŠ?

On flusnul do ohně! Omluv se ohni! Okamžitě!

Co to je za voňavky, ti trampové od Berounky? My tady do ohně i čuráme, když jdeme spát.

Nechali nám tady jeden lančmít. Co kdybych ho osmažila s fazolemi?

EMA JE EMA.

D2

Podlézání cenou je lumpárna

Otakar Klepárník | podnikatel

Bydlí v malém městě Polička, a přesto dělá docela velký byznys. Loňský obrat firem, jejichž je spoludávatelem a ředitelem, dosáhl téměř půl miliardy korun. Obecně je v okolí považovaný za úspěšného a velmi solidního, slušného podnikatele, který má zájem i o věci veřejné a snaží se napravit to, co považuje za špatné.

Co vás vedlo k tomu, že jste se v roce 1995 rozhodl vrhnout do podnikání?

Já už se rozhodl dřív. Za bolševika jsem se se sportem dostával do zahraničí, na Západ, a přitom jsme pořád s něčím obchodovali. Nakupovali jsme hlavně rifle a kosmetiku, které jsme pak tady prodávali. Do ciziny jsme vyváželi věci jako galusky nebo bidony na kola, o které tam byl zájem, a my jsme je mohli nabídnout za dobrou cenu.

To bylo řekněme specifické podnikání, ale vrátíme se k roku 1995. Co tehdy bylo hlavním impulsem?

Posledním impulsem bylo rozhodnutí odejít od Rakušana, pro kterého jsem tenkrát pracoval a vybudoval československou pobočku, přestože jsem měl velmi dobrý plat. Ale on to dělal špatně, okrádal české zákazníky a z nás dělal blbce. Prodával nám staré a předražené věci. Já jsem tehdy dělal ředitele české pobočky v Brně, než jsme si s několika lidmi řekli, že to zkusíme dělat sami a líp než ten Rakušan.

A naplnily se vaše tehdejší představy?

Naplnily, dokonce bych řekl, že přeplnily.

Co vlastně MEDESA a její příbuzné firmy dělají?

Hlavní náplní jsou technologie pro laboratoře, především zdravotnické. Když jde člověk k doktorovi a oni mu odeberou krev, tak se to pak zpracovává na námi dodávaných a servisovaných strojích. Druhá skupina jsou přístroje pro vědecké a výzkumné

laboratoře. Pro tuto oblast máme ještě jednu společnou firmu s Němci.

Jste tedy „jenom“ obchodníci?

Převážně ano. Ale některé věci si necháváme vyrábět na zakázku. Od začátku bylo cílem našeho podnikání co nejvíc zapojit lokální výrobce z regionu. Něco je pod naší značkou, něco pod značkou výrobce, ale prodáváme to výhradně jen my.

Co byly nejdůležitější milníky ve vašem podnikání?

První bylo to rozhodnutí založit spolu s dalšími lidmi vlastní firmu. S odvahou na sebe vzít to riziko a zkusit to sami, i když nám všichni říkali, že to není možné, že oni mají tradici a zkušenosti, a my jen svůj elán. Já jsem pro Rakušana dělal čtyři roky a vytvořil jsem si vztahy se zákazníky a věřil jsem, že půjdou za mnou. A oni šli. Pak jsme měli štěstí v tom, že v době, kdy jsme vznikli, krachovaly firmy podobné té rakouské. Světoví výrobci dřív obchodovali s podnikem zahraničního obchodu a tomu dodávaly převážně rakouské firmy. Když ten podnik skončil, oni tady založili filialky a chovali se stejně jako dřív. To znamenalo – vy si musíte koupit všechno za jakoukoliv cenu, protože nic nemáte, pro vás je to dost dobré. Hned na začátku jsme natrefili na japonského výrobce TOSOH, se kterým spolupracujeme dodnes. Pak jsme měli velké štěstí, že jsme po krachujícím rakouském distributorovi získali renomovaného světového výrobce Bayer Diagnostics. Oni měli výborné nové produkty a s nimi sem

chtěli přijít. Na nich jsme za pár let rychle vyrostli prakticky z nuly na obrat 300 milionů korun. Ale pak najednou v roce 2006 celý ten byznys prodali firmě Siemens.

To asi byla docela krize, ne?

To byla obrovská krize, přišli jsme o 56% zboží. Přežili jsme díky tomu, že jsem dokázal se Siemensem dojednat takové vyrovnání, že jsme ani my, ani Siemens, ani zákazníci nezahavovali. Dokázal jsem vysvětlit, že když někdo bude chtít všechno, tak někdo jiný nebude mít nic a bude škodit, protože bude nenávidět. Šlo o to, aby zákazníkům zůstal klid a komfort služeb a nenaštvali se. Takže jsme nehorší krizi přežili a postupně si našli nové partnery.

A jak vás poznamenala krize v roce 2008?

Pro nás už to byla sranda, protože my jsme tu krizi zažili rok předtím. Takže v době, kdy ji ostatní prožívali, my jsme rostli. Ještě nás velmi nepříjemně zasáhly dvě věci – když naše zboží přeřadili do vyšší sazby DPH bez kompenzace úhrad zákazníkům a pak v roce 2013 faktická umělá devalvace koruny v důsledku intervencí České národní banky. To bylo hrozné zvěrstvo, my jsme měli předem nasmlouvaný prodej zboží v korunách, ale platili jsme za něj pak v drahých eurech.

Vy jste to už trochu zmiňoval, ale zkoušel i a zkoušejí na vás zahraniční partneři nějaké triky?

Oni to zkoušejí pořád, ale už málo. Už pochopili,

Přes tradice nejede vlak

Tradice a rituály jsou různé. Vedle těch celospolečenských, jako jsou třeba Vánoce nebo Velikonoce, Mikuláš, pálení čarodějnic, zvolna uhasínající MDŽ, postupně se probouzející Den matek nebo svatý Valentýn nebo dá se říct nové a poněkud komerční oslavy svatého Martina, kdy se pojídá husa bohatě zalévaná mladým vínem, existuje řada řekněme drobnějších tradic či rituálů, nikoliv však nevýznamných, které se dodržují v rodinách, v partách a jiných kolektivech.

Znám partu pátečnicků, kteří se už desítky let scházejí každý – jak jinak – pátek večer v poličském Šenku nožíře Dobroty. U stolu už má každý své místo a rituály s pátkem spojené jsou tak daleko, že někteří se postupně setkávají už cestou na několika křižovatkách. Jde o čistě mužskou záležitost, na kterou manželky či přítelkyně nemají přístup.

Poličští pátečníci se drží ještě jedné tradice a tou je silvestrovský pochod, byť se odehrává o den dřív. Ani na tuhle akci nemají ženy přístup. Ty nepravidelně mívají svůj pochod a obě společnosti se v pozdním odpolední scházejí – kde jinde – než v Šenku.

Silvestrovského pochodu se někdy zúčastňuju jako host. Nedávno jsem navrhl něco, co vyvolalo nelíčený údiv hraničící se zděšením. V rozhovoru s jedním z pátečnicků jsme se jen tak ledabyly zmínil, že na pochod přijedu se ženou, když už jedu tak daleko, ať se cesta vyplatí. Oslovený zůstal stát jako doslova solný sloup a teprve po drahném čase se vzmožil na větu, že pochod není s babama, aby pak opět zaraženě zmlkl. Krev se mu vrátila do tváře, teprve když jsem řekl, ať se uklidní, že si samozřejmě dělám srandu. Vzápětí mi začal vysvětlovat, že to není nic proti mé ženě, že to je prostě taková tradice. Pravda byla, myslím, trochu jinde. Kdyby na pochod šla má žena, mohly by se za rok domáhat účasti i ostatní manželky a narušit tak zdárný průběh pochodu a zároveň častého popíjení panáčků, které jednou došlo tak daleko, že nejmenovaný účastník a nejslabší článek vypadl na zastávce z vlaku.

S panáky souvisí další tradice. Již léta se při silvestrovském pochodu na jedné křižovatce lesních cest nedaleko Svatky popíjí zelená a křižovatka po ní dostala jméno. Asi před deseti lety vyrobil jeden

z účastníků pěknou ceduli s nápisem Zelená křižovatka, aby každé tři roky kvůli vandalům zhotovil a zavěsil novou. Jaký byl ovšem jeho úžas, když se před několika lety na nově vydané mapě objevilo označení Zelená křižovatka, a on tak vstoupil do české kartografie. Jinak se samozřejmě na Zelené dál pije zelená.

Uvedené tradice jsou vůči svým aktérům příjemné, ale někteří lidé dodržují i tradice, které jsou vysloveně nepříjemné. Znám jednu poměrně široce rozvětvenou rodinu, co se každý rok schází na narozeniny babičky. Na tom by nebylo nic divného, takhle se schází spousta rodin a i při jiných příležitostech. Ale členové téhle rodiny se na oslavě vždycky pohádají, a to téměř každý s každým. Několik měsíců se pak usmířují, aby se za rok sešli zas a porušili své předsevzetí, že letos se určitě nepohádají, že se budou držet zpátky. Ale nedrží, a přestože se pak dušují, že příští rok zůstanou doma, nezůstanou. Prostě tradice jsou tradice a nejede přes ně vlak.

OTAKAR KLEPÁRNÍK

*1957

Vystudoval elektrotechnickou průmyslovku a téměř deset let působil jako profesionální silniční cyklista. Později se věnoval obchodu a v roce 1995 založil s několika společníky firmu MEDESA. Při zaměstnání pak vystudoval psychologii na brněnské univerzitě. Otakar Klepárník žije v Poličce, má čtyři děti a tři vnoučata.

někdo hlavu trochu zatlačí a vy si hltnete. A přijde týden, kdy jen hltáte, ale pak se to spraví. Co se týče firmy, cítím opotřebení a vím, že ji do budoucna budu muset reorganizovat. Dostat se z operativy, z toho každodenního rozhodování.

Bude vám příští rok šedesát, jak dlouho to ještě chcete dělat?

Mám plán, že bych do dvou let měl udělat restrukturalizaci firem. Převést je na rodinné holdingy, kde rodiny moje a dalšího společníka budou mít majoritu, chceme některé společníky vyplatit. MEDESA by zůstala firmou, která by vlastnila všechny nemovitosti, informační systémy, know how a většinu lidí – prostě všechny důležité věci a přímému byznysu by se věnovaly dceřiné společnosti.

Řada českých podnikatelů vybudovala firmy, které pak prodali. To vás nenapadlo?

Nikdy mě nenapadlo, že bych to chtěl udělat. Když firmu prodáte, samozřejmě nad ní ztratíte kontrolu. Ale já chci, aby ten podnik byl užitečný pro život v regionu, kde je. Chci, abychom napomohli jeho rozvoji, a ne, aby se firma přestěhovala jinam, nebo dokonce skončila. Zaměstnáváme zdejší lidi a na všechno, co je možné, angažujeme místní firmy. A podporujeme potřebné v regionu a samozřejmě sport. Čili chci, aby firmy vlastnili ti, kteří chápou, že jako podnikatelé musíme podporovat rozvoj regionu.

Zmínil jste sport a potřebné lidi, jakým veřejně prospěšným věcem se MEDESA věnuje?

Potřebným, jako je třeba dětský domov nebo charita, dáváme peníze a zároveň je učíme lépe s nimi pracovat. Nebo od nich kupujeme nějaké výrobky, které pak používáme jako dárky pro naše partnery, půjčujeme jim auta, podobně podporujeme i místní sportovní kluby. A ještě podporujeme například skauty, základní školy, gymnázium.

A kdybyste to vyjádřil finančně?

Je to někde mezi jedním a dvěma miliony.

mluvil o té devalvaci. To považuju za zločin. Najednou vám někdo zasáhne do podnikání způsobem, který nemůžete předvídat. A vadí mi i současná rétorika – musíme zvýšit výběr daní, musíme dohnat ty nepoctivce, a priori to dělá ze všech podnikatelů sprosté podezřelé a veřejné mínění se obrací proti nim.

Jste spolujednatel, ředitelem a jednatel několika firem, jak se vyrovnáváte se stresem? Pomáhá vám, že jste býval vrcholový sportovec?

Určitě. Já jsem se ve sportu naučil dlouhodobě snášet velmi vysokou hladinu bolesti, námahy a utrpení. Dělal jsem silniční cyklistiku. Uměl jsem jet hodinu dvě do kopce na hranici skoro až bezvědomí, organismus je na takové hraně, že buďto jedete, nebo se zlomíte a nejedete. To jsem se naučil a hodně mně to pomáhá. Jsem schopný stres dlouhodobě snášet. Až bych řekl, že když ho trochu nemám, chybí mi. Když začne být moc pohoda, cítím se blbě.

Vnímáte to jako ticho před bouří?

Přesně. Mám pocit, že se něco nepříjemného brzy stane.

Jak relaxujete?

Mám rodinu, děcka, vnoučata, se kterými se snažím trávit co nejvíc času. Obrovskou relaxací je pro mě sport a všechno kolem něho. A těžká práce v lese, který rodina restituovala. To je pro mě nejlepší relaxace. Pak musím zmínit pátečníky, kamarády, se kterými se scházím každý pátek v hospodě. Jsou pro mě důležití i proto, že u nich mám poctivou zpětnou vazbu – kdybych se choval jako idiot, tak mi to řeknou. A v poslední době mi i velmi pomáhá víra v Nejvyššího.

Napadlo vás někdy angažovat se třeba v komunální politice?

Nejenže mě to napadlo, před mnoha lety jsem se angažoval v Občanském fóru, kde jsem byl půl roku jednou z tváří poličského fóra. Dneska už politické ambice nemám. Ale mám ambice být užitečný, jsem například ve finančním výboru města a v jednom poradním sboru při Poslanecké sněmovně. Kolem politiky se pohybuju a snažím se do toho mluvit, ale už nehodlám nikam kandidovat. Když mám pocit, že někdo dělá něco blbě, tak za tím politikem jdu a řeknu mu to s doporučením, jak by to měl podle mne dělat lépe.

To vás mají rádi.

To mají (smích).

Přes dvacet let podnikáte, necítíte se někdy příliš unavený? A tím nemyslím únavu z těžkého dne, ale jakousi celkovou, která může hraničit až s vyhořelostí.

Opakovaně se cítím až na hranici vyhoření. Já bych to přirovnal, že plavete ve vodě a máte ji pod spodní ret, a když je to dobré, máte ji po bradu. Pak vám

že se nedáme. Hlavně ti noví nám zkoušejí prodat něco, co nepotřebujeme, aby splnili svůj plán byznysu. Tohle si můžete vzít, to určitě prodáte, tvrdí. Nebo se nás pokoušejí natvrdo podvést tím, že se nám snaží prodat něco za jinou cenu, než jsme nasmlouvali. Nebo za jiných záručních a servisních podmínek. Ale spíš jde o jednání jednotlivců, kteří si myslí, že jsme tři dni staří psi.

Nejste ve vaší branži jediní, co konkurenční boj?

Hlavně čelíme velkým korporacím, jako je třeba Siemens a Roche, které u nás mají své pobočky. Já mám nějakou obchodnickou čest. Nemůžu jednomu prodat za deset, druhému za pět a třetímu za tři. To nedělám a nikdy dělat nebudu. Nanevlastní jednomu prodám za deset a druhému za osm, protože toho bere pětkrát tolik. Když se dostaneme do přímého soutěžení na nejnižší cenu s velkou korporací, která je zároveň výrobcem, jsme ztraceni. Oni jdou do tendru a porazí – podlejou nás bezohledně s jakoukoliv cenou. Principiálně je to lumpárna.

Jakými principy, zásadami nebo řekněme podnikatelskou filozofií se řídíte?

Mám zjednodušenou podnikatelskou filozofii, to baťovské – náš zákazník, náš pán. My si zákazníka vážíme, je to pro nás partner, člověk, se kterým se snažíme vybudovat nějaký vztah, aby nám věřil. Potom principiálně vyznávám poctivost. S poctivostí nejdál dojdeš...

???

To myslím vážně. My nepodvádíme své zákazníky, své dodavatele ani zaměstnance. Snažíme se chovat poctivě a vyzpytatelně. Dlouhodobě se nám to vyplácí. Krátkodobě občas něco prohrajeme, ale to se nedá nic dělat, podvádět nebudeme. Potom je to ono – nedat se, hledat vlastní cestu. Vždycky něco vymyslet, být připravený na změnu. A věřit, že to zvládnou. Zatím jsme všechno zvládli a vždycky něco vymysleli. A samozřejmě pracovat. Nestačí jenom vědět, je potřeba chtít to udělat tak, aby na konci byl smysl a užitek. A ještě jedna důležitá věc. Že musíme udělat něco, co nikdo jiný neumí. Jak říkal Baťa – nestojíme o odborníky znalé toho, co nejde. Takže kde někdo říká, že to nejde, my to uděláme.

Jak vidíte podmínky pro podnikání v poslední době?

Musím říct, že se to zhoršuje. Třeba kontrolní hlášení. V rámci honu na podvodníky se vymyslí něco, co dopadne na všechny, i ty poctivé zvýšenou byrokracií. Dál jsou to neustále se zvyšující regulace ať už z EU, nebo na úrovni státu. Pořád se zvyšuje počet různých registrací, teď nás například donutili zaregistrovat úplně všechno z našeho byznysu na SÚKLu (Státní ústav pro kontrolu léčiv), přestože už je to zaregistrované jinde. Takhle se věci úplně zbytečně, až idiotsky komplikují. Další jsou politicky nevyzpytatelné zásahy do ekonomiky, jak už jsem

Díky za pozvání!

Takk Jo at
vi fikke komma!

Stříbrné město

Banská Štiavnica

Historická centra mnohých slovenských měst byla za totality zničena tím, že v jejich blízkosti nebo přímo v nich postavili paneláky. Banská Štiavnica měla štěstí. Ne že by tady soudruzi byli osvícenější, jen to bohatě členitý terén starého města prostě neumožňoval. Paneláky stojí daleko odtud. Když jsem Štiavnicí počátkem devadesátých let minulého století navštívil, vypadala šedivě a zbědovaně. Středověké domy po letech bez údržby chátraly a staré, do jisté míry jako by vylidněné město působilo dojmem, že ho nečeká bůhvíjaká budoucnost. Naštěstí nekulturní režim, který si nevážil historického dědictví, padl. V roce 1993 město spolu s hornickými památkami zařadili na Seznam světového kulturního dědictví a začalo se s opravami. Dnes už tu chátrajících domů je jen málo a náměstí a těch pár ulic a uliček prokoukly upravenými barevnými fasádami.

Pro příběh města a jeho okolí bylo určující to, co se stalo dávno před tím, než se tu začali usazovat lidé. Vlastně leží v centru někdejšího vulkánu, který do okolí vyvrhl bohaté stříbrné a zlaté žíly. Štiavnicí nazývali Stříbrným městem a na několik století se stala pokladnicí Evropy. Například v roce 1690 tu vytěžili téměř šest set kilogramů zlata a dvacet devět tun stříbra. Rozvoj hornictví vedl k založení Baníckej a lesnickej akademie a její absolventi přišli s některými, na svou dobu převratnými technickými postupy a vynálezy.

Hornictví vděčí za svůj vznik mnohé tajchy, což jsou malé i větší rybníky, ze kterých se brala voda potřebná k pohánění strojů, které odčerpávaly vodu ze stále hlubších štol. Dodnes se jich zachovalo víc než dvacet s relativně čistou vodou a většina, například Počúvadlianské jezero, slouží k rekreačním účelům. Protože v kopcích bylo vody málo, sloužil k naplnění nádrží složitý systém dnes pomalu zarůstajících povrchových kanálů. Nejkrásnější památkou a dominantou Stříbrného města je na vysokém strmém kopci Ostrý (je odtud nádherný pohled na město i okolní kopce) barokní kalvárie z poloviny 18. století vybudovaná jezuity. Její zoufalý stav před časem vedl k tomu, že byla zařazená na seznam sta nejohroženějších světových památek. Nyní je postupně opravován jak kostel, tak i dvacet čtyři zastavení. Některé kapličky si adoptovaly slovenské rodiny, mezi nimi nechybí dvě slavné rodačky – herečky Emília (známá z filmů jako Až přijde kocour nebo Pelíšky) a Magda (Markéta Lazarová, Postřižiny...) Vášáryovy. Mimochodem jejich otec Josef byl středoškolským profesorem a napsal knížku Štiavnický Nácek (šlo o jméno a ne hovorový výraz pro nacistu) o fiktivní figurce dobromyslného a veselého baníka.

„V Banské Štiavnicí v dobách mého mládí bývala tři čtyři kluziště. V houfích jsme chodili bruslit, lyžovat i sánkovat. Město tenkrát mělo své stále se opakující rituály. Měli je i studenti, kteří bydleli v několika internátech. Každé zimní ráno se valili z kopce dolů, padali do vysokých závějí a nám děvčatům

projevovali svou náklonnost házením sněhových koulí. Jeden večer jsem se vracela z kluziště. Kluci na mě čekali a ledovou koulí mi skoro vyrazili oko. Přišla jsme domů, oko mi krvácelo a zdálo se, že jsem o něj opravdu přišla. Nikdy nezapomenu na svého otce, jak se tenkrát rozzuřil a vyběhl ven, aby ty kluky dohonil a vyřídil si to s nimi,“ vzpomíná na své dětství starší ze sester Vášáryových Emília.

Památek je v Banské Štiavnicí opravdu hodně, mezi nimi dva zajímavé hrady. Starý zámek vznikl přestavěním kostela na pevnost v čase tureckých nájездů. Je tu bohatá expozice zaměřená na nejstarší dějiny města, dále expozice střeleckých terčů a dýmky pocházející ze zdejší slavné dílny. I Nový zámek byl postaven v letech protitureckých bojů (právě na ně se zaměřuje tamní expozice) a je odtud krásný výhled na staré město. Banská Štiavnica je občas přirovnávaná k Českému Krumlovu. To srovnání trochu kulhá, historické centrum s renesančními a barokními domy je sice půvabné, ale není zdaleka tak rozsáhlé. Ovšem jednu přednost slovenské město má, protože leží stranou hlavních silnic i poměrně daleko od Bratislavy, není přeplněné turisty, víc si zachovává poklidný maloměstský charakter. A je tu ještě jeden rozdíl, ve stráních nad středem města stojí v zahradách vily, mnohé z nich jsou z období před druhou světovou válkou a mají typické dřevěné verandy.

Z dalších pamětihodností stojí za prohlídku malá botanická zahrada, kterou v první polovině 19. století založili učitelé zdejší Baníckej a lesnickej akademie, šlo o první technickou vysokou školu na světě. V zahradě upoutá zejména skupina letitých sekvojí, jejichž semena přivezli z Ameriky. V budově takzvaného Kammerhofu je muzeum zaměřené nejen na tuto školu, ale i na dějiny hornictví v celé oblasti. Asi kilometr a půl od centra Štiavnice je hornický skanzen, jehož největší atrakcí je možnost sfárat do podzemí štoly Bartoloměj.

Ve městě je k vidění i expozice se starým, dvacet jedna metrů dlouhým betlémem, na kterém řezbáři zachytili tehdejší podobu Štiavnice. Úžasný je i vznosný morový sloup na náměstí Svaté trojice. Z kostelů vyniká původně románská, později klasicistně upravená bazilika Nanebevzetí Panny Marie, pozdně gotický kostel svatě Kateřiny a evangelický kostel, který protestantům povolili postavit koncem 18. století, ale nesměl vyčnívat z řady domů a nesměl mít ani věž se zvonem.

A jak je na tom město s ubytováním a jídlem? Co se týče nabídky jídla, jeden z obyvatel Štiavnicu poměrně trefně označil za gastronomické peklo. V jedné ze dvou restaurací – U Böhma –, které po velkém váhání doporučil, jídelní lístek obsahuje podezřelé množství položek, mezi nimiž nechybí obligátní kuřecí plátek se sýrem, šunkou a ananášem. Potlačíme chuť utéct a volíme kapustnici a halušky, na těch by slovenský kuchař snad neměl nic pokazit. Nepokazil. Zásadnější kulinářský zážitek nenabízí ani penzion Kachelman, ani restaurace na náměstí

Svaté Trojice. Možná jsme se neměli nechat odradit bombastickým označením a navštívit podnik, který údajně nabízí nejlepší kuchyni ve městě, ale samochvála smrdí.

Zato krásných kaváren je v malém městě desítky. Jedna se také chlubí, že je nejlepší ve městě, druhá se dokonce honosí tím, že patří mezi deset nejlepších kaváren v Evropě. My ale dáváme přednost podniku jménem Gavalier, který před několika lety vybudovali v překrásném renesančním domě, kde kdysi bydlela rodina Vášáryova. Na kavárnu nedávno vyšla nadšeně pochvalná recenze v deníku Mladá fronta Dnes. Její autorka nepřeháněla, zdejší káva je tak vynikající, že člověk hned dostane chuť na druhou. A zákusky jako Andělský dort, místní variace slavného Sachru, i ovocný dort se šlehačkou Victoria jsou víc než lahodné. Ale i tady se vloudí chybička. Nabízejí tu několik speciálních káv se šlehačkou, jenže šlehačka ani při první, ani při druhé návštěvě není. Po gurmánském zážitku to však člověk obsluze odpustí.

Co se týče ubytování, přímo v Banské Štiavnici je několik desítek hotelů a penzionů, z nichž mnohé – například Boutique apartement, penzion Resla nebo apartmány Antik Pratterov dom – mají na ubytovacím serveru Booking.com velmi vysoká hodnocení. Nevýhodou je, že některá zařízení nemají vlastní parkoviště a s veřejným parkováním bývá problém. Kdo stojí o romantiku, může se ubytovat v Sovím domě v blízkém Svätém Antonu. Dům někdejšího správce panství stojí na okraji zámeckého parku a majitelé tu ve dvou pokojích nabízejí ubytování s historickým nábytkem, v jednom z pokojů je dokonce

i klavír. Bohaté snídaně jsou pěkně vyservisované a jako specialitu podává paní domu výtečný hamburger z divočáka.

Když už jsme u Svätého Antonu, určitě stojí za prohlídku zdejší zámek vybavený původním zařízením s množstvím loveckých trofejí. Před druhou světovou válkou v zámku pobýval někdejší bulharský car Ferdinand Coburg a jeho vnuk, v nedávné době bulharský premiér, Svätý Anton navštívil. Z bohatého mobiliáře je nejceněnější Zlatý salon, který darovala císařovna Marie Terezie své dceři Marii Antoinettě, když si brala francouzského krále.

V Štiavnických vrších je hodně turistických a naučných stezek, ta nejznámější vede od Počuvadlianského jezera na víc než tisíc metrů vysoký vrch Sitno. Je to docela krpál, ale člověka po slabé hodině na vrcholu odmění dřevěná rozhledna a pravda hodně skromné občerstvení. A kousek pod vrcholem je romantická zřícenina malého hradu.

Nedaleko Štiavnice je vesnice Vyhne. Ne že by byla nějak zvlášť zajímavá (až na několik secesních vil, které jsou pozůstatkem někdejších lázní), ale jsou tu dva hotely s termálními bazény, do kterých má přístup i veřejnost. Termální venkovní i vnitřní koupaliště nabízejí i nedaleké malé příjemné lázně Sklenné Teplice.

Kdo se v Banské Štiavnici zdrží déle, může se vydat i na návštěvu nedalekého Zvolena s nádherným renesančním zámkem nebo do dalšího hornického města Kremnica se slavnou mincovnou.

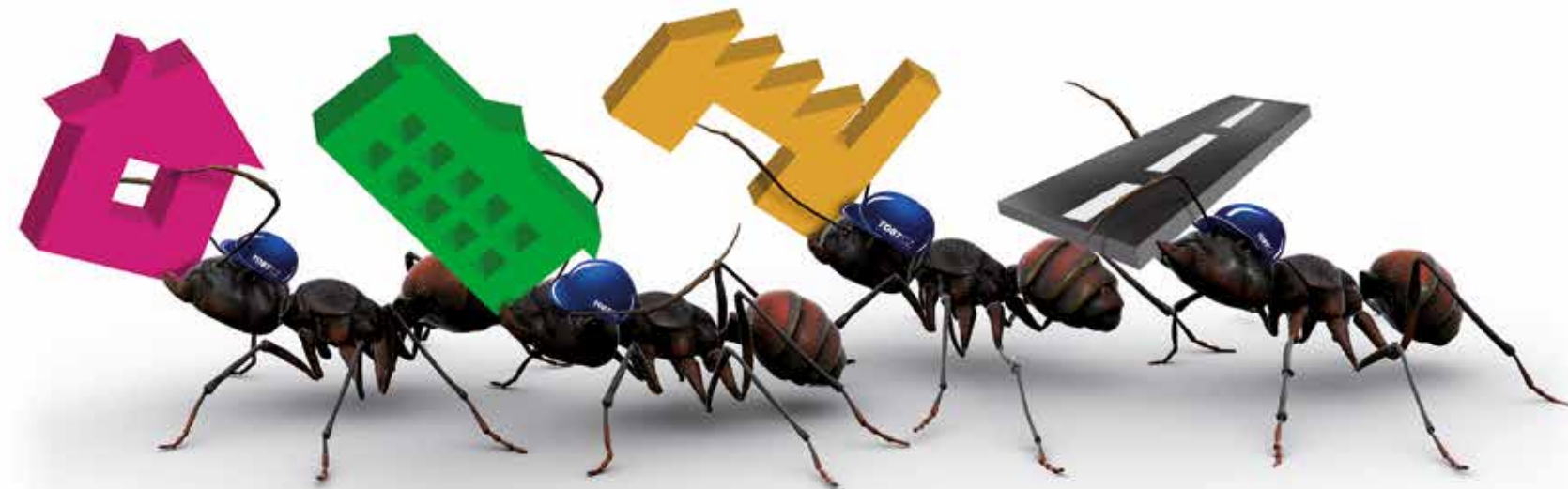

Karlštejn u Svatky

Původně stála na skoro osm set metrů vysokém kopci nad Svatkou kaple sv. Jiljí. V druhé polovině 18. století k ní Filip Kinský nechal přistavět pozdně barokní nebo spíš rokokový lovecký zámek. Je to jednopatrová budova s mansardovou střechou a dvěma samostatnými přízemními křídly. Původně německý lesní personál nazýval zámek Kahlsteinem, což místní obyvatelé časem přeměnili na Karlštejn, a tak už to zůstalo. Za minulého režimu sloužil zámek jako rekreační středisko dnes už zaniklého textilního podniku OP Prostějov. Na důkladnou rekonstrukci však budova už několik let marně čeká, i když na bráně visí cedule *Zámek uzavřen kvůli rekonstrukci*, kromě hromady sutě to zatím na zlepšení nevypadá. Přitom je to ideální místo na turistických trasách, které protkávají nádhernou krajinu v okolí Svatky.

TOST.CZ

- Stavby pro veřejnost
- Stavby pro firmy
- Bydlení

Ledeč nad Sázavou, tel.: 569 443 124

www.tost.cz

S T A V B Y P R O R A D O S T

BERNARD

Pivo

**DEN
BERNARDA
5. ŘÍJNA 2016!**

**OSLAVUJTE
SKUTEČNÝ
SVÁTEK
PIVA**

**OD
17 HOD
PIVO ZA 10 KČ**

PROBÍHÁ NA OZNAČENÝCH MÍSTECH, KDE ČEPUJÍ PIVO BERNARD.
AKCE TRVÁ DO PŮLNOCI 5. 10. 2016 NEBO DO POSLEDNÍ KAPKY.
CENA 10 KČ PLATÍ POUZE PŘI KONZUMACI V MÍSTĚ KONÁNÍ.
REZERVUJTE SI SVÉ MÍSTO VČAS.